

GRABALUZ

DOLores N. 13. D. 302. 303 Y 304. MEXICO. D. F.

27 de juliol del 1952

Estimats pares: acabem de rebre la seva carta del dia 24 i la contesto de seguida. I que ella porti fins aquí el meu desig d'abraçar el Joan el dia del seu aniversari!...

Mare: benvinguda, quan arribi, la carta que ens prepara. Però no pateixi per res, que la seva lletra anterior estava molt bé i ens va plau-
re molt en tots els sentits; no hi ha cap entre-
banc que sigui més fort que l'amor filial i el ma-
ternal. Déu m'ha donat fills i uns pares excel-
lents perquè ho sentís ~~xxxxxx~~ amb tota la força i
la profunditat. Ja veu que ni la Rosa ni jo no hem
abandonat mai el propòsit de tornar i esperem el
mínim d'oportunitat favorables per a la realitza-
ció d'aquest desig.

Pare: em sembla recordar haver-li dit que
vaig guanyar el "Concepció Rabell 1942", però si
és que no ho vaig fer, va ésser degut a un excés
de prudència en donar-los notícies que, en aquella
època, em feia l'efecte que els podien ocasionar
molèsties. Doncs si: vaig guanyar el premi en uns
Jocs memorables, acompanyats d'un conjunt de fes-
tes que no oblidaré mai. El recull de narracions
portava el títol de "Disset contes", i gairebé tots
ells foren publicats (fa anys!) a la revista "Ca-
talunya", de Buenos Aires. El conte traduït a l'a-
lemanys i publicat a un diari d'Hamburg (el retall
que vostè em va trametre) formava part del conjunt.
I tres més, que foren traduïts a l'anglès i publi-
cats en una revista literària de Londres, anomena-
da "Adam".

No he acabat "La ciutat cansada". Sóc jo
el qui descanso d'ella i emprenc, a pessics i bat-
zegades, una nova novel·la, a base d'experiències
directes i d'imaginació.

Perquè no pugui acusar-me, amb raó, de no
tenir-lo al corrents de les meves activitats lite-

ràries, transcriu a continuació els títols dels contes que he escrit. De segur que n'oblidaré alguns, perquè esmento els noms de memòria.

A França:

El principi de la saviesa.
La nit a l'estany.

A Mèxic:

L'arbre domèstic
Història natural
Coses aparentment intranscendents

Cada ú del seu ofici

Fet d'armes

L'esperit guia

O ell o jo

Amor gairebé impossible

Un crim

Els catalans pel món

Quieta nit

L'home i l'ofici

La revolta del terrat

Raspall (conte infantil)

Coses de la providència

La fi del cap

La fi

La clau de ferro

Feblesa de caràcter

El problema de l'Índia

Pic-Nic

Jocs d'infants

Una curiositat americana

L'"Hedera helix"

La ratlla i el desig

La consciència, visitadora social

El desert

Estic segur que n'oblido algun. No he conservat l'ordre cronològic de realització, perquè en aquests moments em seria impossible establir-lo. A més, he publicat un cert nombre d'articles i d'assaigs, i una conferència que vaig donar, fa anys, sobre l'humor català. De x "La ciutat cansada" en tinc onze capítols enllestits; ja veu, doncs, pare,

GRABALUZ

DOLORES N. 13. D. 302.303 Y 304. MEXICO. D. F.

que he treballat força. Si alguna vegada no li he explicat ~~xx~~ més detalladament, és per les raons esmentades abans, i perquè no m'agrada parlar de mi. Una modestia empeltada de tímidesa m'impedeix de fer-ho, i això ha estat la causa que, en un exili on tothom ha publicat el seu llibre o llibret, jo m'hagi quedat sense fer-ho. Tinc cartes amb judicis crítics, sumament afalagadors, de Josep Çarner, Armand Obiols, Puig i Ferrer, Pous i Pages, Francesc Trabal, Antoni Ribera, Joan Sales, Xavier Benguerel, Joan Triadó etc. Gairebé ha quedat constituït com una tradició el costum que em sigui demanat un conte per a cada un dels primers numeros de revistes catalanes que, en el curs d'aquests anys, han sortit a l'Argentina, a França, a ~~Xile~~ Xile i Mèxic, la qual cosa fa que la gran majoria de contes que figuren en la llista precedent, hagin estat publicats, per bé que els tiratges molt limitats de les publicacions a les quals em refereixo facin que la meua obra sigui poc coneguda. Fins ara, això no m'ha preocupat gaire, però des de fa un quant temps m'agradaria tenir reunits els meus contes (o una selecció) en un volum. Això, perquè em fa l'efecte que he tancat un cicle de la meua manera d'escriure i he iniciat una nova concepció i estil de realitzar-me. "La ratlla i el desig" seria el conte on ~~xxxxxx~~ es dibuixa el canvi; en certa manera, la paralització de "La ciutat cansada" es deu a aquesta crisi de transformació. Es però trobar una fórmula que em permeti acabar-la, sense que les exigències imposades per la nova posició literària afectin la indispensable unitat de la novel·la.

Tot això li explico, encara que persisteixi en mi la vergonya de parlar de les meves coses, perquè té tota la raó, pare, en fer-me lleus retrets per no tenir-lo al corrent del que faig en un aspecte que, per mi, és fonamental. Aquesta

mena de tímidesa (que tinc l'humor de conservar fins a la ratlla dels quaranta anys) m'ha perjudicat en molts aspectes. Mai, ni per una sola excepció, he ofert col·laboració meua a cap revista. Sempre me l'han demanat i, de vegades, amb insistència. Com vaig dir-li en una carta recent, en totes les empreses editorials intentades a l'exili, en les llistes d'obres a publicar i d'autors futurs, s'ha volgut incloure-hi el meu nom. Tinc proves per escrit que "El club del Llibre català", la "Biblioteca catalana", la "Col·lecció Lletres", la "Col·lecció Catalònia", "El pi de les tres branques", "Autors associats", l'"Editorial Proa", "Associació de cultura catalana" i alguna altra editora que no recordo ara han volgut comptar-me entre els primers títols a publicar. Però a l'hora de la veritat, gent més activa, a base de petites intrigues i petites influències, oferint amb freqüència pagar una part de l'edició, m'han passat al davant. Ja sé que una bona part de la culpa és meua, perquè moltes vegades, el quedar-me al marge, el no voler demanar res, ha estat interpretat com a orgull en comptes de tímidesa.

En Triadú m'ha demanat, reiteradament, que que li trameti els contes per a fer-ne un recull i publicar-los a Barcelona. Això, si fos possible, em faria una gran il·lusió. Fins ara, no he fet res per la falta material de temps; hauria de copiar totes les narracions i sempre tinc una exigència o altra de temps que em priva de fer-ho.

Bé, pare: em penso que avui ~~no~~ no es podrà queixar per falta de notícies meves. Seguiré tenint-lo al corrent (ara sí que sense fallar) de tots els meus projectes. Ah! M'oblidava de dir-li que en Triadú m'ha demanat un conte inèdit per a una revista literària que sortirà a Mallorca sota el títol de "Raixa".

Rebin tot l'amor del seu

Records de la Rosa!

Perle